

FOTGÄNGARNAS FÖRENING – FOT

Krister Spolander
krister@spolander.se
070-421 70 36

2011-12-22

Sveriges fotgängarsäkraste kommuner

Skylltforden hos Trafikverket har beslutat finansiera Fotgängarnas förening FOT för den första delen av ett projekt som går ut på att rangordna Sveriges kommuner med avseende på fotgängarsäkerhet. Syftet är också att undersöka vad skillnaderna beror på och att sprida resultatet i massmedia för att få genomslag i opinionsbildning och kunskapsspridning.

FOT vill därigenom driva på utvecklingen och inspirera det kommunala trafiksäkerhetsarbetet med goda exempel från framgångsrika kommuner.

Data från sjukhusen

Rankingen grundas på data från STRADA, det nya nationella informationssystemet för skador och olyckor inom vägtransportssystemet. Den aktuella täckningsgraden räcker för en ranking baserad på helåret 2011 (omfattar nu 96 procent av sjukhusen som ska ingå i det färdiga systemet).

Rankingen grundas på två relativa mått. Det ena är antalet skadade fotgängare i kollisionsolyckor med fordon. Det andra är antalet skadade fotgängare i fallolyckor. Dessa antal relateras till kommunens invånarantal.

En statistik analys av variationen mellan kommuner görs för att bestämma den statistiska säkerheten i rangordningen. Också samvariationen mellan kollision- respektive fallolycksmåtten studeras. Är samvariationen hög kan de slås ihop till ett enda. Annars blir det två rankingar efter respektive mått.

Analysen slutrapporteras hösten 2012 (preliminära olycksdata för 2011 föreligger vid mitten av mars 2012 och de definitiva kommer under augusti).

Analys av orsaker

I en andra, och senare del av projektet planeras en närmare analys av de 5-10 kommuner som rankats bäst i trafiksäkerhet och de 5-10 som rankats sämst. Det sker med tillgänglig information från offentliga källor och genom intervjuer med trafikansvariga i kommunerna.

Syftet är att få fram goda exempel på säkerhetsfrämjande processer från de bra kommunerna, liksom för att få bild av svårigheterna i de sämre kommunerna.

Intervjuerna görs utifrån en mall som täcker av tänkbara orsaker bakom kommunernas variation i trafiksäkerhet. Hypoteser som kan förklara skillnader mellan bra och sämre kommuner är bland annat hur motortrafikens omfattning och hastigheter reglerats, befolkningens demografiska struktur (andelen äldre påverkar exempelvis antalet fallolyckor), drift- och underhåll, särskilt vinterväghållningen, vars kvalitet har en direkt effekt på fallolyckorna, mängden genomfarts- och semestertrafik (det sistnämnda har betydelse för validiteten hos de relativa måtten, relaterade till den mantalsskrivna befolkningen).

Trafiksäkerhetsnyttan

När det gäller effekten av rangordningar och offentliga betygssättningar är erfarenheterna mycket goda. Betygssystem som Euro NCAP (för bilar) och EuroRAP (för vägar) har en kraftigt pådrivande effekt inom sina respektive områden.

Man kan därför räkna med att en rangordning i fotgängarsäkerhet kommer att ha betydande effekt på kommunerna, särskilt på dem som hamnat långt ner i rankingen. Utsikterna att få genomslag i massmedia är goda. Erfarenhetsmässigt har rankingar ett högt läsvärde, journalister är i regel mycket intresserade av att publicera sådant material och följa upp med egna reportage.

Projektledare

Projektets första del är finansierad med Krister Spolander som projektledare.